

Sygn. akt II CZ 44/15

## POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Jan Górowski

w sprawie ze skargi A. S.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23 kwietnia 2014 r., sygn. akt I ACa 925/13

wydanym w sprawie z powództwa M. K.

przeciwko I. S. i A. S. - następcy prawnego P. S

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 20 sierpnia 2015 r.,

zażalenia pozwanej A. S. - następcy prawnego P. S.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z dnia 11 grudnia 2014 r., sygn. akt I ACa 1223/14,

**uchyla zaskarżone postanowienie.**

## UZASADNIENIE

W dniu 30 lipca 2014 roku A.S. wniosła o wznowienie postępowania zakończonego wydaniem przez Sąd Apelacyjny w Łodzi wyroku z dnia 23 kwietnia 2014 roku w sprawie I A Ca 925/13, powołując się na podstawy z art. 401 pkt 2 i 403 § 2 k.p.c., domagając się uchylenia wskazanego wyroku i pozbawienia go klauzuli wykonalności oraz zarzucając nieważność postępowania w sprawie o sygnaturze I C 739/12 i I A Ca 925/13 z uwagi pozbawienie jej możliwości dochodzenia jej praw z uwagi na nieprawidłowe doręczenie jej korespondencji sądowej. Wskazała, że wyrokiem z dnia 20 grudnia 2012 roku (w sprawie o sygnaturze I C 739/12) Sąd Okręgowy w Łodzi zasądził od pozwanych I. S. i P. S. solidarnie na rzecz powoda M. K. kwotę 71 896,35 złotych z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu tytułem odszkodowania za korzystanie przez pozwanych z lokalu mieszkalnego powoda położonego w Ł. przy ul. [...] bez tytułu prawnego. Apelację od tego wyroku wniosła tylko pozwana I. S., albowiem pozwany P. S. zmarł w dniu 18 grudnia 2012 roku (dwa dni przed wydaniem wyroku przez Sąd Okręgowy). Postanowieniem z dnia 4 lutego 2013 roku Sąd Okręgowy zawiesił postępowanie międzyinstancyjne na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. Po przedłożeniu notarialnego poświadczenia dziedziczenia, z którego wynikało, że spadek po pozwanym P. S. odziedziczyła w całości z ustawy jego córka A. S., postanowieniem z dnia 16 stycznia 2014 roku Sąd Okręgowy podjął zawieszone postępowanie z jej udziałem. Sąd Okręgowy wysłał A. S. odpis tego postanowienia oraz odpis apelacji pozwanej I. S. na adres Ł., ul. [...]. Przesyłka ta została zwrócona Sądowi Okręgowemu po podwójnym awizowaniu jako nieodebrana. Sąd Apelacyjny wysłał skarżącej zawiadomienie o wyznaczeniu rozprawy apelacyjnej na dzień 23 kwietnia 2014 roku na adres Ł., ul. [...]; także i ta przesyłka została zwrócona Sądowi po podwójnym awizowaniu jako nieodebrana. Sąd Apelacyjny uznał zawiadomienie o terminie rozprawy apelacyjnej za doręczone A. S. per aviso i wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2014 roku oddalił apelację I. S. jako bezzasadną. W uzasadnieniu skargi o wznowienie postępowania A. S. zarzuciła, że postępowanie zakończone wyrokiem Sądu Apelacyjnego jest dotknięte nieważnością. Korespondencja w sprawie Sądu Okręgowego o sygnaturze I C 739/12 i w sprawie Sądu Apelacyjnego o sygnaturze I A Ca 925/13 przeznaczona

dla A. S. była bowiem kierowana na niewłaściwy adres, ponieważ od sierpnia 2011 roku rodzina S. nie mieszkała już pod adresem Ł., ul. [...], o czym powód i Sąd Okręgowy wiedzieli. Skarżąca podniosła, że nie została poinformowana o tym, że stała się stroną niniejszego sporu w miejsce jej zmarłego ojca P. S.. Nie wiedziała o wydaniu wyroku przez Sąd Okręgowy, nie mogła więc go zaskarżyć, ani uczestniczyć w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym wywołanym wniesieniem apelacji przez drugą pozwaną, składać przed Sądem Apelacyjnym pism i wniosków dowodowych, w tym dotyczących rozmiarów zasądzzonego solidarnie od pozwanych świadczenia pieniężnego. Została więc, wskutek wadliwego doręczenia przez Sąd skierowanych do niej przesyłek, pozbawiona możliwości obrony jej praw i możliwości działania w sytuacji, w której ponosi odpowiedzialność za długi spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2014 roku Sąd Apelacyjny odrzucił skargę A. S. o wznowienie postępowania na podstawie art. 410 § 2 k.p.c. jako niedopuszczalną. W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 399 w związku z art. 410 § 2 w związku z art. 401 pkt 2 k.p.c., art. 378 § 2 w związku z art. 363 § 3, art. 381 i 382 w związku z art. 403 § 2 k.p.c. oraz art. 378 §2 w związku z art. 319 w związku z art. 401 pkt 2 k.p.c. Formułując powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i nadanie skardze o wznowienie dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie. A.S. domagała się wznowienia postępowania apelacyjnego i uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 23 kwietnia 2014 roku, powołując się na podstawę z art. 402 pkt 2 k.p.c. polegającą na pozbawieniu jej możliwości udziału w postępowaniu apelacyjnym i składania pism oraz na podstawę z art. 403 § 2 k.p.c. w postaci dysponowania przez nią dowodami wpłat dokonywanymi przez P. S. na poczet opłat za mieszkanie. Wskazała także na przyjęcie spadku po P. S. z dobrodziejstwem inwentarza i wynikające z tego faktu ograniczenie jej odpowiedzialności za długi spadku. W skardze powołała się również na nieważność postępowania w sprawie o sygnaturze I C 739/12 (przed Sądem Okręgowym) i A Ca 925/13 (przed Sądem Apelacyjnym). Z treści skargi o

wznowienie postępowania sporządzonej przez A.S. samodzielnie, bez pomocy fachowego pełnomocnika procesowego, wynika, że domaga się ona uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 23 kwietnia 2014 roku, ale powołuje się jednocześnie na nieważność postępowania zarówno przed Sądem Okręgowym (w sprawie I C 739/12), jak i przed Sądem Apelacyjnym (w sprawie I A Ca 925/13); opiera więc skargę na zarzucie nieważności postępowania z uwagi na pozbawienie możliwości obrony jej praw przed Sądami obu instancji z uwagi na ewidentne wadliwość doręczenia pism sądowych (na nieaktualny od lat adres) w postaci odpisu postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 16 stycznia 2014 roku, odpisu apelacji pozwanej I. S. oraz zawiadomienia o wyznaczeniu rozprawy apelacyjnej. Przyjęcie przez Sąd Apelacyjny w zaskarżonym postanowieniu o odrzuceniu skargi, że skarga dotyczy wyłącznie wyroku Sądu Apelacyjnego nie koreluje więc z literalną treścią skargi. Jeżeli w świetle skargi sporządzonej samodzielnie przez stronę istniały ewentualne wątpliwości co do jej zakresu, w szczególności co do tego, wznowienia którego postępowania skarga dotyczy, Sąd Apelacyjny powinien wezwać pełnomocnika skarżącej z urzędu w trybie art. 410 § 2 k.p.c. do ich wyjaśnienia i uprawdopodobnienia dopuszczalności wznowienia, ewentualnie też innych okoliczności, o których mowa w tym przepisie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2008 r., II CZ 74/08, niepubl.). Oznacza to konieczność ponownego przeanalizowania zakresu skargi oraz dopuszczalności jej wniesienia i uzasadnia uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji.